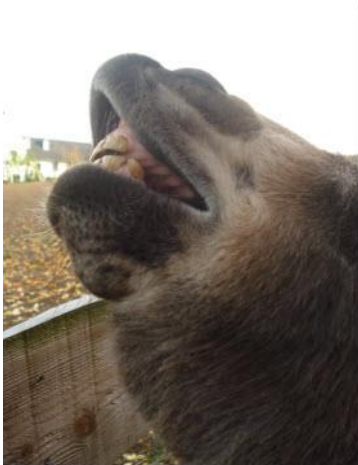

Thema van de maand Maart 2011

'hengstigheid'

flemen

Het voorjaar hangt in de lucht, en het lijkt of de meiden bij ons, nu veel duidelijker hengstig zijn. Met een junior hengst in de wei, lijkt het allemaal nog meer geprikkeld te worden. Een goed thema van de maand om het over hengstigheid te hebben

Het thema is verdeeld in;

- ☞ de periode
- ☞ hengstig gedrag en kenmerken
- ☞ hengstigheid controleren
- ☞ Speelgedrag stimuleren
- ☞ Lijst van ideeën

De periode

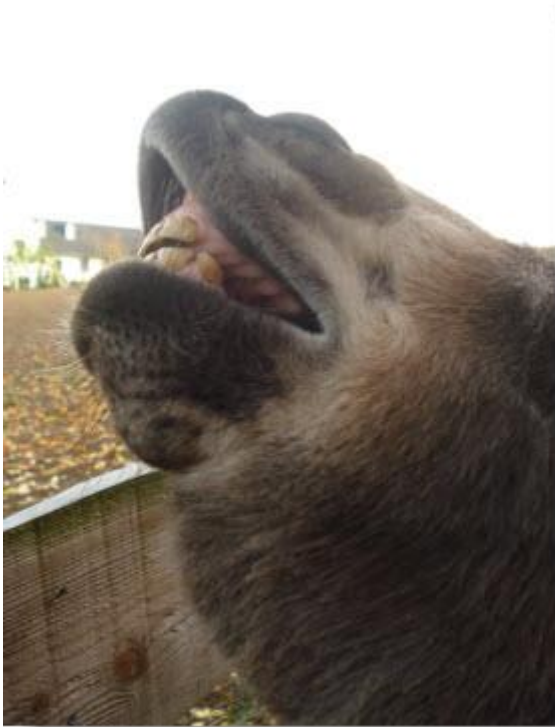

Lisa heeft als jonge merrie ook haar cyclus

vaak tegelijkertijd met Roncette

Ezel merries kunnen net als paarden het hele jaar hengstig worden. Toch zal hun vruchtbaarheid ook afhankelijk zijn van het seizoen (season breeder). Zodra het gras gaat groeien en de zon gaat schijnen, zal hun vruchtbaarheid het grootst zijn. Hierdoor is hun hengstigheid ook duidelijker te herkennen in deze periode van ongeveer februari tot augustus. Een hengstige periode duurt tussen de 5 en 7 dagen, waarin natuurlijk een eisprong (ovulatie) plaatsvindt. De laatste 2 dagen van de hengstigheid is de kans op bevruchting het grootst, maar een merrie is de gehele hengstigheid vruchtbaar. Als deze periode voorbij is, duurt het ongeveer 3 á 4 weken, voordat er zich weer een hengstigheid aandient.

Hengstig gedrag en kenmerken

Lisa kan ook flemen

De hengstigheid van een merrie kun je herkennen aan enerzijds een gedragsveranderingen en anderzijds enkele uiterlijke kenmerken. Een hengstige merrie is vaak wat luidruchtiger dan normaal en ze laat in de wei meestal wat meer speels of baldadig gedrag zien. Een hengstige merrie bespringt eventueel hun kuddegenoten ook vaker dan normaal. Ze houden hun staarten vaak wat opzij, zodat de vulva te zien is. De urine van een hengstige merrie is troebeler dan gewone urine, en de merrie zakt wat meer door de benen bij het plassen. Ook is het 'knipogen' met de vulva, ook wel blinken of blitsen genoemd, beter te zien. Na het plassen zie je dat de vulva steeds samen knijpt. Ook is de vulva meestal wat meer gezwollen en roder is dan normaal. Tijdens een hengstige periode kan een merrie haar lip omhoog krullen, **flemen** genoemd, vooral na het plassen. Dit doet normaliter de hengst die een dekrijpe merrie ruikt, meestal snuffelt hij aan de urine van de merrie, gaat flemen, en doet een plasje op dezelfde plaats. Al deze gedrags- en uiterlijke kenmerken verschillen echter sterk per merrie en zelfs per hengstigheid.

Hengstigheid controleren

onze junior hengst staat in de box naast de meiden

Tijdens de hengstige periode is de merrie vruchtbaar, en dus dekrijp. Dit is makkelijk en het beste te controleren door de merrie in contact te brengen met een hengst. Dit wordt 'schouwen' genoemd. Dat kan bijvoorbeeld door de hengst en de merrie te laten kennismaken met een muurtje of een hek tussen hen in, of door de merrie in haar box te laten staan en de hengst ervoor te brengen. Vaak wordt hiervoor gekozen, omdat men dat veiliger vindt dat hengst en merrie nog apart staan. Na de besnuffeling zal een hengstige (dus vruchtbare) merrie interesse tonen in de hengst en zijn avances niet 'afslaan'. Een niet-hengstige merrie zal de hengst wél afslaan, en niet zachtzinnig. Met een waarschuwend getrap en gebijt en met haar oren in de nek geeft ze aan dat ze niet gedekt wil worden. Let hierbij op je eigen veiligheid en die van de dieren. Als men na dit schouwen, weet dat de merrie hengstig is, en dekrijp, dan kan men een keuze maken om de merrie bij de hengst te zetten. Bij paarden wordt er ook wel een aanvullend gynaecologisch onderzoek door de dierenarts gedaan, waarbij ik niet kan aangeven of dit bij ezels gebruiken is. Ik heb dit nog niet gehoord of gelezen in ieder geval. Bij paarden wordt dit gynaecologisch onderzoek gedaan als het noodzakelijk is om het exacte tijdstip van dekken of insemineren te bepalen. Dat gebeurt m.b.v. echografie. Merries met een veulen laten nog wel eens moeilijk hengstigheid zien.

Veulen hengstigheid

met zo'n jong veulen kan de merrie toch weer hengstig worden

Deze hengstigheid laat je in de eerst instantie denken, dat het gaat om een (merrie)veulen wat voor het eerst hengstig is. Maar dat is niet zo.

Een veulen hengstigheid is de eerste keer dat een merrie weer hengstig wordt nadat ze een veulen heeft gekregen.

Dit is meestal zo'n week na de geboorte, vanaf dag 7 tot ongeveer de 12e dag.

Vergis je niet, en denk dus niet dat een merrie niet vruchtbaar is tijdens een veulenhengstigheid, omdat ze een veulen heeft en melk geeft.

Juist tijdens de veulenhengstigheid is de merrie op haar aller vruchtbaarst, dus ze kan bij een dekking weer meteen bevrucht worden.

Over het algemeen is het raadzaam om deze periode niet te gebruiken voor een dekking, en deze periode over te slaan.

Het is beter om te wachten op een latere hengstigheid om de merrie weer te laten dekken. Soms wordt er voor gekozen om dit na een maandje over 3 te doen, zodat je het jaar daarna weer een veulen krijgt. Meestal wordt daarna een jaar gewacht, en kan de merrie volledig tot rust komen, na 2 drachten achter elkaar.

Geslachtsrijpheid

Fellow als jonge hengst, apart van de meiden

Ezels kunnen al op vroege leeftijd geslachtsrijp worden. Sommige hengstveulens vertonen bij de leeftijd van een half jaar al gerichte dekneigingen.

Waarbij het mogelijk is dat hun ballen nog niet zijn ingedaald, maar dit is geen 100% garantie dat er geen bevruchting kan plaatsvinden.

De teelballen kunnen zich nog in de buik bevinden, waar de lichaamstemperatuur te hoog is.

Dit zorgt ervoor, dat er geen, of bij eventuele zaadcellen, een sterk verminderd aantal, of afwijkende zaadcellen, worden gevormd.

Veulen hengsten kunnen dus toch hun moeder of ander merries bevruchten, waardoor het raadzamer is ze elkaar te halen.

Bij merries is het niet verstandig om ze te laten dekken voor hun 3e levensjaar. Ook al zijn de jonge merries met regelmaat hengstig en dus geslachtsrijp en dekrijp.

Het is veel gezonder, om hun lichamelijk en geestelijk te laten uitgroeien tot een volwassen en evenwichtige merrie.

Voordat ze gedekt worden en klaar zijn voor een dracht en het moederschap.